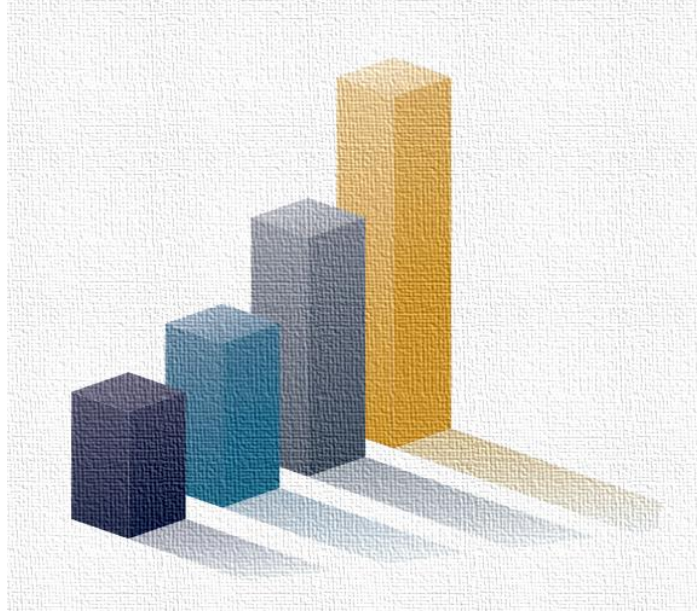

T.C.
KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI
TÜRK İŞ BİRLİĞİ VE KOORDİNASYON AJANSI BAŞKANLIĞI

2025
KURUMSAL MALİ DURUM
VE BEKLENTİLER RAPORU

TAKDİM

2003'te yürürlüğe giren 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nu ile kamu kaynaklarının etkili, ekonomik ve verimli bir şekilde elde edilmesi ve kullanımı ile hesap verilebilirlik ve mali saydamlığın sağlanması amaçlanmıştır. Mali veriler ile beklentilerin ve bunlara ilişkin faaliyetlerin kamuoyuna açık bir şekilde paylaşılması sayesinde hem ilgili kurumların denetiminin, hem özdenetimin hem de kamuoyunun gözetim ve denetim fonksiyonlarının daha verimli ve etkili şekilde işlemesi planlanmıştır.

Mezkûr kanunun 30. maddesi, hesap verme sorumluluğu ilkesi çerçevesinde; idarelerin, bütçelerinin ilk altı aylık uygulama sonuçlarını, ikinci altı aya ilişkin beklentileri ve hedefleri ile faaliyetlerini kamuoyuna açıklamalarını öngörmektedir.

TİKA'nın 2025 yılı ilk altı aylık bütçe uygulama sonuçları, ikinci altı aya ilişkin beklentileri ve hedefleri ile faaliyetlerinin yer aldığı "2025 Yılı Kurumsal Mali Durum ve Beklentiler Raporu" kamuoyunun bilgisine sunulmaktadır.

Abdullah EREN

TİKA Başkanı

İÇİNDEKİLER

Sayfa

I. BÖLÜM

OCAK - HAZİRAN 2025 DÖNEMİ BÜTÇE UYGULAMA SONUÇLARI.....4

II. BÖLÜM

2025 YILININ İLK ALTI AYINDA TAMAMLANAN BAZI PROJELER.....6

III. BÖLÜM

2025 YILININ İKİNCİ ALTI AYINDA TAMAMLANACAK BAZI PROJELER....15

IV. BÖLÜM

2025 YILI BÜTÇE GELİRLERİ.....24

V. BÖLÜM

SONUÇ.....25

I. BÖLÜM

OCAK - HAZİRAN 2025 DÖNEMİ BÜTÇE UYGULAMA SONUÇLARI

Türk İş birliği ve Koordinasyon Ajansı Başkanlığı 2025 Bütçesinde:

Personel Giderleri kalemine 626.966.000 TL

Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Pirimi Giderleri Kalemine 72.696.000 TL

Mal ve Hizmet Alımı Giderlerine 304.269.000 TL

Cari Transferler kalemine 2.158.968.000 TL

Sermaye Giderleri kalemine 56.000.000 TL

Sermaye Transferleri kalemine 40.000.000 TL olmak üzere

toplam 3.261.899.000 TL kaynak tahsis edilmiştir.

Bu ödeneğin;

Personel Giderleri kaleminden 694.977.344 TL;

Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Pirimi Giderleri Personel Giderleri kaleminden 276.849.790 TL;

Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Pirimi Giderleri Kaleminden 36.246.845 TL;

Mal ve Hizmet Alımı Giderleri kaleminden 158.457.153 TL;

Cari Transferler kaleminden 398.057.436 TL harcama olarak kullanılmış, 289.272.028.TL harcanmak üzere avans verilmiş;

Sermaye Giderleri kaleminden 5.471.966 TL;

Sermaye Transferleri kaleminden 0 TL olmak üzere; avanslar dahil toplam 1.164.355.218 TL'lik kısmı yılın ilk altı ayında kullanılmıştır.

Böylece 2025 yılı başlangıç ödeneğinin yaklaşık %35,70'i yılın ilk altı ayında kullanılmış durumdadır.

Ekonomik Sınıflandırmaya Göre Bütçe Giderleri

01. Personel Giderleri

2025 yılında Personel Gideri olarak Başkanlığımıza 626.966.000 TL ödenek tahsis edilmiş, aynı yılın Ocak-Haziran döneminde 276.849.790 TL ödenek kullanılmış ve Başlangıç ödeneğinin %43,95'i kullanılmıştır.

02. Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri

2025 yılında Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri olarak Başkanlığımıza 72.696.000 TL ödenek tahsis edilmiş, aynı yılın Ocak-Haziran döneminde 36.246.845TL ödenek kullanılmış ve Başlangıç ödeneğinin %49,86'sı kullanılmıştır.

03. Mal ve Hizmet Giderleri

2025 yılında Mal ve Hizmet Alım Giderleri olarak Başkanlığımıza 304.269.000 TL ödenek tahsis edilmiş, aynı yılın Ocak-Haziran döneminde 158.457.153 TL harcama olarak kullanılmış ödenek kullanılmış ve Başlangıç ödeneğinin %52,08'i kullanılmıştır.

05. Cari Transferler

2025 yılında Cari Transferler Giderleri olarak Başkanlığımıza 2.158.968.000 TL ödenek tahsis edilmiş, aynı yılın Ocak-Haziran döneminde 398.057.436 TL harcama olarak ödenek kullanılmış, 289.272.028 TL harcanmak üzere avans kullanılmış ve Başlangıç ödeneğinin %31,83'ü kullanılmıştır.

06. Sermaye Giderleri

2025 yılında Sermaye Giderleri olarak Başkanlığımıza 56.000.000 TL ödenek tahsis edilmiş aynı yılın Ocak-Haziran döneminde 5.471.966 TL ödenek kullanılmış ve Başlangıç ödeneğinin %9,77'si kullanılmıştır.

07. Sermaye Transferleri

2025 yılında Sermaye Transferleri Giderleri olarak Başkanlığımıza 40.000.000 TL ödenek tahsis edilmiş, aynı yılın Ocak-Haziran döneminde herhangi bir harcama yapılmamıştır.

Sermaye transferleri tertibinden harcama yapılması planlanan bazı projelerin cari transferler tertibinden karşılanması uygun bulunduğundan sermaye transferleri tertibinden harcama yapılamamıştır.

II. BÖLÜM

2025 YILININ İLK ALTI AYINDA TAMAMLANAN BAZI PROJELER

Orta Asya ve Kafkaslar Dairesi

Azerbaycan / Alban-Udi Hristiyan Cemaatinin Desteklenmesi

Azerbaycan'da yaşayan Udinler (Udiler) Kafkasların en kadim halklarından biri olarak değerlendirilmektedir. Dünyada yaklaşık 10.000 Udi'nin yaşadığı tahmin edilmekte olup, Azerbaycan'da yaşayan Udi sayısı 4.000 kişi civarındadır. Azerbaycan'daki Udilerin büyük çoğunluğu Gebele ilinin Nic kasabasında yaşamaktadır. Udiler, Hristiyan inanca sahip olup, Alban-Udi Kilisesine bağlıdırlar.

2024 yılında, Alban-Udi Hristiyan Topluluğu'nun talebi üzerine, Nic kasabasındaki Çotari Kilisesi bahçesinde bulunan ve topluluk tarafından eğitim amaçlı kullanılan bir oda, donanım desteği sağlanmak suretiyle bir eğitim merkezine dönüştürülmüştür.

2025 yılında ise Alban-Udi din adamları İstanbul'da Süryani ve Anadolu Ortodoks Kiliseleri ile Mardin'deki Deyrulzafaran Manastırını ziyaret ederek dini eğitimler ve geleneksel ayinler ile ilgili bilgi almıştır.

Gürcistan / Telavi Çocuk Sağlığı Merkezinin Desteklenmesi

Telavi kentinde bulunan ve belediyeye bağlı tek çocuk hastanesi olma özelliği taşıyan Telavi Çocuk Sağlığı Merkezi, bölgede yaşayan çocuklara yönelik önemli bir sağlık hizmeti sunmaktadır. Hâlihazırda 7.000'den fazla kayıtlı çocuğa hizmet veren bu merkez, tanı ve tedavi süreçlerinin daha etkin yürütülebilmesi için kritik bir altyapı ihtiyacıyla karşı karşıya kalmıştır. Bu doğrultuda, merkezin sağlık hizmeti sunum kapasitesinin artırılması ve tanı-tedavi süreçlerinin hızlandırılması amacıyla laboratuvar bölümü modernize edilerek kapsamlı bir tadilat gerçekleştirilmiş, donanımı yapılmış ve akabinde çevre düzenlemesi yapılarak hastaneye gelen çocukların bekleme esnasında oynayabilecekleri bir park oluşturulmuştur.

Kırgızistan / Özgen Balık Çiftliği Bünyesinde Kuluçkahane Kurulması

Mayıs 2025'te tamamlanan kuluçkahane, 171,1 hektar alanda 64 gölette 15-25 milyon yavru balık üretme potansiyeline sahip olup, mevcut 1,2 milyon yavru üretimini artırarak bölgenin ekonomik kalkınmasına ve halkın su ürünlerine erişimine katkı sağlamaktadır. TİKA'nın desteğiyle inşa edilen tesis, Kırgızistan'ın güneyinde sürdürülebilir balıkçılığı geliştirmeyi, kırsal kalkınmayı desteklemeyi ve çiftçilere balık yetiştiriciliği eğitimi sunmayı amaçlamaktadır. Kuluçkahane, üç tür balık yavrusu üretebilecek modern bir tesis olarak Balıkçılık Departmanı tarafından devralınmış ve işletilmektedir.

Moğolistan / Hermen Denj Harabeleri Arkeolojik Kazı Çalışmaları

Başkanlığımızca 2024 yılında başlatılan kazı projesinin devamı niteliğindeki bu arkeolojik kazı faaliyeti Töv Vilayeti Zaamar İlçesi ve Bulgan Vilayeti Bayannuur İlçesi arasında yer alan bölgede gerçekleştirilmiş olup, Türklerin yerleşik hayata geçişiyle ilgili çok önemli veriler sunması, eski Türk yerleşimlerine dair mevcut bilgileri pekiştirmesi ve kadim Türk şehirleriyle ilgili bilinmeyen hususların aydınlığa kavuşturulması açısından büyük önem arz etmektedir. Türk yazıtlarında Togu Balık olarak yer alan Dokuz Oğuzlara ait şehir kalıntılarının bilinen en eski Türk yerleşim yeri olması nedeniyle bu yerleşim yeri ve çevresindeki tüm kültür mirası unsurlarının araştırılması ve belgelenmesinin Moğolistan ve Türk tarihi açısından önemli

Özbekistan / Semerkant Devlet Üniversitesi Orta Asya Dil ve Kültürleri Enstitüsüne Donanım Temini

Adı geçen Enstitünün altyapısının geliştirilmesine destek olmak amacıyla Türk Dili ve Türk Lehçelerinin öğretimi için ihtiyaç duyulan 7 sınıfın ve bilgisayar destekli dil laboratuvarının donanımı gerçekleştirilmiştir. Türk dilinin nitelikli eğitimine ve iki ülke arasındaki eğitim işbirliğinin geliştirilmesine katkı sağlayacak proje ile Özbek öğrenci ve akademisyenlerin Türk dilinde araştırmalar yapabilecekleri yüksek standartlara sahip bir merkez oluşturulmuştur.

Balkanlar ve Doğu Avrupa Dairesi

Arnavutluk /Librazhd Bölge Hastanesi Ameliyathane Bölümünün Tadilatı Projesi

Librazhd Hastanesi'nde bakımsız durumda olan cerrahi servisi ve ameliyathane bölümünde Başkanlığımızca tadilat çalışması gerçekleştirilmiştir. Proje ile yıllık 80.000 hastaya hizmet veren hastanede sağlık hizmetlerinin daha iyi şartlarda verilmesi sağlanmıştır.

Bosna Hersek/ Saraybosna Üniversitesi Ziraat Fakültesi Tohum Kalite Kontrol Laboratuvarı Kurulumu Projesi

Saraybosna Üniversitesi Ziraat Fakültesi'ne öğrencilere uygulamalı eğitim verilebilmesi için Başkanlığımızca tohum kalite kontrol laboratuvarı kurulmuştur. Bosna Hersek'in en eski ve önemli yükseköğretim kurumlarından olan Saraybosna Üniversitesi bünyesindeki Ziraat Fakültesi'nde, kurulduğu günden bu yana 230 bilim doktoru, 682 bilim uzmanı ve 5.834 tarım ve gıda teknolojisi uzmanı yetiştirmiştir. Küresel iklim değişikliği ile birlikte kaynakların azalmasıyla gıda alanında yaptığı çalışmalarla Ziraat Fakültesinin her geçen gün stratejik önemi artmaktadır. Fakülte bünyesinde 7 hektarlık uygulama ve ekim alanı mevcuttur.

Makedonya /Balkanlarda Karagöz ve Hacivat Gölge Oyunu Yoluyla Kültürel Mirasın Aktarımı

Makedonya Türk Sivil Toplum Teşkilatları Birliğine (MATUSİTEB) 22-26 Nisan 2025 tarihleri arasında, Türkiye Kamu Çalışanları Kalkınma ve Dayanışma Vakfı (TÜRKAV) işbirliğinde düzenledikleri “Balkanlarda Karagöz ve Hacivat Gölge Oyunu Yoluyla Kültürel Mirasın Aktarımı” etkinliğinin gerçekleştirilmesi hususunda destek verilmiştir.

Süleyman Demirel Türk-Moldova Lisesi Dil Laboratuvarı Kurulması / Moldova

T.C. Milli Eğitim Bakanlığı Yurtdışı Kongaz Süleyman Demirel Türk-Moldova Lisesi'nin talebi doğrultusunda; Romence, Gagauzca, Türkçe ve İngilizce olmak üzere 4 farklı dilde eğitim-öğretim yapılan okulda bu dillerin öğrenim kalitesini arttırmak amacıyla Dil Laboratuvarı Kurulmasına ilişkin ihtiyaç duyulan laboratuvar malzemelerinin temini Başkanlığımız tarafından karşılanmıştır.

Sırbistan Sıla Yolu Ambulans Projesi

Sıla Yolu güzergahı üzerinde bulunan şehirlerden biri olan, Smederevska Palanka'daki "Stefan Visoki" Genel Hastanesi, bağımsız bir sağlık kurumu olup, Smederevska Palanka ve Velika Plana belediyelerinin yanı sıra Zabari, Svilajnac, Raça Kragujevačka Topola ve Mladenovac gibi komşu bölgelerde yaşayan vatandaşlara sağlık hizmetleri sunmaktadır. 300 yataklı "Stefan Visoki" Genel Hastanesi, yaklaşık 140.000 kişilik nüfusun sağlık koruma, tedavi ve iyileştirme süreçlerinde kritik bir rol oynamaktadır. Hastane, Velika Plana, Markovac, Mihajlovac ve Koları çıkışları olmak üzere yaklaşık 50 km'lik bir otoyol bölümünden sorumludur. Bu bölgede meydana gelen trafik kazalarında yaralanan kişilerin acil sağlık hizmetine erişimini sağlamaktadır. Belgrad-Niş otoyoluna olan yakınlığı, hastaneyi trafik kazalarına müdahale açısından kritik bir konuma getirmektedir. Stefan Visoki" Genel Hastanesi'nin kullanımında 3 adet ambulans aracın eski ve yıpranmış olmaları sebebiyle nakil hizmetlerinde aksamaları gidermek amacıyla yeni bir hasta nakil ambulansı Başkanlığımız tarafından temin edilerek hibe edilmiştir.

Kırım Tatar Sürgünü Kurbanları Anıtı İnşası / Ukrayna

Kırım Tatar Sürgünü anma etkinliklerinde Devlet Başkanı Zelenski'nin Kırım Tatar liderler ile yaptığı görüşmede sürgünün 80. yılı kapsamında Kiev'de bir anıt inşa edilmesi yönünde karar alınması üzerine, 2024 yılı başı itibariyle Kırım Tatar Milli Meclisi ve Kırım Milli Varlık Vakfı'nın anıta ilişkin çalışmalara başlamış, yüzyıllar boyunca uğradığı baskı, sürgünler ve savaşlar sonucu hayatını kaybeden yüz binlerce Kırım Tatarının Ukrayna yerli halkı olarak anılmasına katkı sağlayacak anıt yapılan çalışmalara rağmen tamamlanamamıştır. Anıtın inşasında eksik kalan işler Başkanlığımızca tamamlanmıştır.

Orta Doğu ve Afrika Dairesi

Tunus / El Manar Üniversitesi Görme Engelli Öğrencilere Yönelik Fizyoterapi Bölümü Sınıfının Donatımı

Başkent Tunus'ta yer alan ve ülkenin en prestijli yükseköğretim kurumlarından biri olarak kabul edilen El Manar Üniversitesi; özellikle bilim, teknoloji, mühendislik ve tıp alanlarındaki eğitim ve araştırma faaliyetleriyle öne çıkmaktadır. Üniversite bünyesinde bulunan Görme Engelliler için Fizyoterapi Bölümü, Afrika kıtasında bu alanda kurulan ilk bölüm olma özelliğine sahiptir. Proje, görme engelliler için özel olarak hazırlanmış mevcut dersliğin yenilenmesi ve fizyoterapi eğitiminde kullanılan temel ekipmanların temin edilmesine yöneliktir. Yılda ortalama 50 öğrencinin faydalanacağı, modern donanıma sahip bir sınıf ortamı oluşturulması ile dezavantajlı gruplara yönelik fırsat eşitliği sağlanması ve ekonomik hayata entegrasyonlarına katkı sunulması amaçlanmaktadır.

Lübnan / Aile Müzik Terapi Merkezi Kurulumu Projesi

Lübnan'da yaşanan ekonomik ve toplumsal zorluklar, gençlerin ve dezavantajlı grupların sosyoekonomik hayata katılımını zorlaştırmakta, özellikle sosyal imkanlara erişimi kısıtlı ailelerin gündelik yaşantılarını olumsuz etkilemektedir. Aile Yılı teması ile tasarlanan proje, sanat ve müzik aracılığı ile gençlerin ve ebeveynlerinin becerilerinin geliştirilmesine yönelik bir müzik terapi merkezi kurulmasına yöneliktir. Özellikle dezavantajlı grupların ve gençlerin müzik aracılığı ile aile içi iletişim ve şiddet sorunlarını çözmeleri; Lübnan'ın kırılgan durumda olan sosyal yapısının daha dayanıklı hale getirilerek istikrarlı ve barışçıl bir toplum inşasına katkıda bulunulması amaçlanmaktadır.

Kenya / Wajir-Yeniden Kullanılabilir Hijyenik Ped, Çocuk Bezi ve Okul Üniforması Atölyesi Kurulumu

Kenya kırsal alanında her yaştan ve çeşitli rollere sahip kadınlar için en büyük problemlerden biri hijyenik ped ve çocuk bezine ulaşmada yaşanan güçlüklerdir. Kenya'da her ay bir milyon kız çocuğu menstrüasyon döneminde okula gidememektedir. Proje, Kenya'nın Somali sınırındaki Wajir Eyaleti'nde 40 kişiyi istihdam edebilen, kadın pedi ve okul üniforması üreterek sürdürülebilirliğini sağlayan bir tekstil atölyesi kurulmasına yöneliktir. Proje ile özellikle kız çocuklarının okula devamlılığını artırılması, kadın sağlığı ve hijyeninin

iyileştirilmesi ve kadınlara yönelik gelir getirici faaliyetler aile ekonomilerinin güçlendirilmesi amaçlanmaktadır.

Filistin / Sıfır Atık - Zeytin Atıklarından Pelet Üretimi Kapasite Artırım Projesi

1963 yılında kurulan zeytin sıkımı, ürün işleme ve pazarlama alanlarında faaliyet gösteren Beytullahim Zeytin Kooperatifi, 4.500'den fazla çiftçiye hizmet sunarak yıllık ortalama 1.350 ton zeytin işlemekte ve 250 ton zeytinyağı üretmektedir. Zeytin sıkımı sonrası ortaya çıkan posanın çöp sahalarına dökülmesi, bu sahalara taşıma için yapılan masraflar ile çevreye verilen zararın ortadan kaldırılması ve bu atıkların değerlendirilmesi amacıyla Kooperatif tarafından pelet üretimi gerçekleştirilmektedir. Sıfır atık temalı tasarlanan proje, Türkiye menşeli pelet üretim makinesinin temin edilmesine yöneliktir. Proje ile kooperatifin mevcut üretim kapasitesinin artırılması, ilave işçi istihdam edilmesi ve yıllık gelirinin artırılması amaçlanmaktadır.

Liberya / Moringa Üretimine Destek Projesi

Liberya Cumhuriyeti'nde geçmiş dönemde yaşanan salgın hastalıklar ekonomiye büyük darbe vurmuş ve ülkenin kalkınmasının önünde büyük bir engel teşkil etmiştir. Bu kapsamda, sürdürülebilir tarımın geliştirilmesi, hâlihazırda üretimi devam eden tarım ürünlerinin işlenerek katma değer oluşturulması suretiyle yeni istihdam alanları yaratılması ve aile ekonomilerine katkı sağlanmasına destek verilmesi büyük önem taşımaktadır. Proje, Liberya'da faaliyet gösteren kadın federasyonuna moringa işleme atölyesi kurulmasına yöneliktir. Proje ile dezavantajlı durumdaki kadınların katma değer oluşturarak moringa çayı üretiminde yer almaları ve sosyo-ekonomik hayata aktif biçimde katılmaları amaçlanmaktadır.

Doğu ve Güney Asya, Pasifik ve Latin Amerika Dairesi

Kolombiya - Ricaurte Belediyesinde Şeker Kamışı İşleme Bandı Kurulması- 2. Etap

Proje kapsamında, şeker kamışının ekimi, işlenmesi ve bu üründen elde edilen mamullerin ticarileştirilmesine yönelik olarak, toplam 25 çiftçi ailenin kullanımına sunulmak üzere iki ayrı noktada şeker kamışı işleme üretim bandı kurulmuştur. Söz konusu destek, yerel halkın ekonomik kapasitesinin artırılmasına ve sürdürülebilir gelir kaynaklarının oluşturulmasına katkı sağlamaktadır.

Aynı model bu yıl da, yine Ricaurte Belediyesi'ne bağlı San Isidro Mezrası'nda uygulanmış olup, bu defa 28 çiftçi ailenin yararlanacağı şekilde iki farklı noktada yeni şeker kamışı işleme bandının kurulumu gerçekleştirilmiştir.

Bangladeş- Dakka Çocuk Hastanesi Pediatrik Gastroenteroloji Bölümü Tıbbi Cihaz Temini

Dakka'da bulunan Shishu (Çocuk) Hastanesi günde yaklaşık 1500 çocuğa hizmet vermekte olup çocukların ailelerinin tamamı maddi açıdan zor durumda olan ailelerdir. Çocuklara yönelik olarak ülkenin en büyük hastanesi olmasına rağmen kapasite yetersizliği ve imkanların kısıtlılığı nedeniyle yeterli sağlık hizmeti verilememektedir. Anılan hastaneye daha önceki yıllarda da Başkanlığımızca destek sağlanmış olup pediatrik gastroenteroloji bölümünde ihtiyaç duyulan cihazların temin edilmesiyle de çocukların teşhis ve tedavi hizmetlerinin iyileştirilmesine büyük katkı sağlanmıştır.

Filipinler- Guimaras Eyaleti'nde Sürdürülebilir Mango Üretimi İçin Teknoloji Desteği

Başkanlığımız Filipinler'in tek coğrafi işaretli ürünü olan dünyaca ünlü "Guimaras Mangosunun" üretiminde teknolojik dönüşüme katkı sunmak amacıyla, Filipinler Tarım Bakanlığı Ürün Araştırma Merkezi iş birliğinde Guimaras adasındaki mango bahçelerinde ilaçlama, gübreleme ve hastalık tespiti süreçlerini dijitalleştirecek bir tarım dronu temini gerçekleştirmiştir.

Projenin ikinci etabında, kooperatif eğitimi ve operatör sertifikasyon programı düzenlenmiştir.

Vietnam - Sera Kurulumu Projesi

7 Eylül 2024 tarihinde Vietnam'da yaşanan büyük Yagi Tayfununun ülkenin kuzeyini büyük zarara uğratmıştır. Devlet kuruluşu olan Vietnam Kooperatifler Birliği çatısı altında faaliyet gösteren Hai Duong şehri Kooperatifler Birliği'nin seralarının %80'den fazla alanının tamamen kullanılamaz hale gelmesi sebebiyle Başkanlığımızca 4,320 metrekare alanda sera kurulumu gerçekleştirilmiştir.

Meksika - Otis Kasırgasından Zarar Gören Acapulco 67 No'lu Okulun Çevre Duvarının ve Merkez Bahçe Çatısının Yenilenmesi Projesi

Meksika'da 2023 yılı Ekim ayında vuku bulan Otis Kasırgası ülkenin Pasifik kıyılarında bulunan Acapulco Şehri'ndeki okullara ciddi zararlar vermiş pek çok okul eğitim veremez hale gelmiştir. 2023 yılından bu yana Meksika devletinin kalkınma önceliklerinden biri olan Acapulco şehrinin yeniden inşası konusu yeni hükümetin de öncelik verdiği alanlardan biridir.

Bu minvalde bölgeye Meksika PKO tarafından Meksika Dışişleri Bakanlığı ve AMEXCID (Meksika Uluslararası Kalkınma İşbirliği Ajansı) yetkilileriyle birlikte ziyaretler yapılmış olup Acapulco Belediye Başkanı Abelina Lopez'in kasırgadan etkilenen 67 numaralı okulun çevre duvarının yeniden inşası ve merkez avludaki tören alanının çatısının yenilenmesi talebi Başkanlığımızca yerine getirilmiştir.

Pakistan - Azad Cammu ve Keşmir'de Arama Kurtarma ve Acil Müdahale Hizmetlerinde Kapasite Artırımı Projesi

Azad Cammu ve Keşmir (AJK) Devlet Afet Yönetim Otoritesi işbirliğinde; AJK bölgesinde acil durumlara müdahale eden 1122 Acil Müdahale Servisi'nin kapasitesinin artırılmasına yönelik destek verilmiştir.

Jeofiziksel yapısı, dik yamaçları ve karmaşık jeolojik özellikleri nedeniyle Azad Cammu ve Keşmir, doğal ve insan kaynaklı afet risklerinin yoğun yaşandığı bir bölgedir. Sınır hattındaki güvenlik tehditleri, iklim değişikliğine bağlı aşırı hava olayları ve sık yaşanan heyelan, yangın ve kazalar karşısında, Acil Müdahale Servisi 1122, kısıtlı imkânlarla kritik hizmetler sunmaktadır. Bu kapsamda, servisin kapasitesinin güçlendirilmesi, afet risklerinin azaltılması ve müdahale etkinliğinin artırılması açısından büyük önem taşımaktadır. Proje kapsamında, 3

adet ambulans motosiklet ve 2 adet arama-kurtarma motosikleti olmak üzere toplam 5 tam donanımlı araç ile arama-kurtarma ve ilk yardım hizmetlerinde kullanılacak çeşitli malzeme ve ekipmanları temin edilmiştir.

Dış İlişkiler ve Ortaklıklar Dairesi

TİKA-FCDO Kenya-Wajir'de Okul Öncesi Eğitim Altyapısının İyileştirilmesi Projesi

Kenya'nın Wajir bölgesindeki okul öncesi eğitim altyapısının güçlendirilmesine yönelik mevcut altyapı eksikliklerini giderilmesi ve eğitim kalitesini artırmayı ve çocukların eğitim haklarına erişimlerini sağlamak amacıyla TİKA, FCDO'nun Kuzey Kenya'da yürütmüş olduğu okul öncesi eğitim programı olan INSPIRE'in tamamlayıcı ortağı olmuş, programın yürütüldüğü bölgede 3 sene boyunca ikişer sınıf yenilenme veya inşa edilmeyi taahhüt etmiş bu kapsamda Barwaqo ve Hodhan şehirlerinde 2 ayrı okulda 2 sınıf tadilatı, bir yeni sınıf inşaatı, 4 sınıf için toplam 160 renkli çocuk sandalye ve 40 renkli çocuk masası, 160 adet su geçirmez minder temini ile İki okulun tuvaletlerine kilitlenebilir kapı temini ve hijyene uygun hale getirilmesi ile su sorununun giderilmesine yönelik tadilat ve yapım işleri Başkanlığımızca gerçekleştirilmiştir.

Afganistan'da Yağlı Tohumların Geliştirilmesi Projesi

Afganistan, uzun yıllardır dünyanın en büyük afyon ve haşhaş üreticisi olarak anılmaktadır. Yeni Yönetimin iktidara gelmesiyle birlikte, ülke genelinde uyuşturucu üretimi ve ticareti yasaklanmış, bu kararın ardından uyuşturucu üretiminde %90-95 oranlarında düşüşler yaşanmıştır. Bu durum, geçimini bu yolla sağlayan birçok çiftçinin mağdur olmasına yol açmıştır. Afganistan'da en fazla ihtiyaç duyulan ve ithal edilen tarım ürünlerinin üretiminin artırılması, aynı zamanda afyon ve haşhaş gibi uyuşturucu maddelerin yerine alternatif bitkilerin ekilmesi amacıyla Afganistan'ın Kandahar ilinde Afganistan Tarım Sulama ve Hayvancılık Bakanlığı tarafından ayrılan ve ekime hazır 1000 dönümlük arazi için gerekli olan ayçiçeği tohumu, ekim makinesi ve gübrenin temin edilmesi, Afganistan'a ulaştırılmış olup 19 Mayıs 2025 tarihinde ekim töreni ile tohumlar toprak ile buluşmuştur.

30. Nijer Sağlık Organizasyonu

BİSEG (Bir İnsan Dünyaya Bedeldir Sağlık ve Eğitim Köyleri Gönüllüleri) tarafından 9-22 Şubat 2025 tarihleri arasında Tessaoua şehrinde gerçekleştirilen "30. Nijer Sağlık Organizasyonu'na Başkanlığımızca uluslararası ulaşım (33 kişi), Nijer içi ulaşım ve tıbbi malzeme (sarf ve ilaç) konularında destek verilmiştir. 33 kişilik sağlık personelinin katıldığı proje kapsamında, 6.495 kişinin tedavisi gerçekleştirilirken 1.839 kişiye cerrahi müdahale uygulanmıştır.

Nörolojide Güncellemeler (Yapay Zeka, Big Data) Kongresine Destek Projesi

Nöroloji ve Nöroteknolojik Bilimler Derneği (NNBD) uhdesinde gerçekleştirilen "nörolojide güncellemeler ve yapay zeka" alanında, Nisan ayında KKTC'de düzenlenen kongre kapsamında 37 konuşmacının ulaşım ve konaklama masrafları karşılanmıştır.

Sosyal Medya ve Dijital Medya Eğitimi

Şubat 2025'te Başkanlığımız ve TRT işbirliğinde Kamboçya'nın başkenti Phnom Penh'de "Sosyal Medya ve Dijital Medya Haberciliği Eğitimi" programı, Kamboçya Devlet Televizyonu, Devlet Radyosu ve Enformasyon Bakanlığı'ndan 54 gazetecinin yönelik olarak gerçekleştirilmiştir. Dört gün süren eğitimde dijital içerik üretimi, video hikâye anlatımı, sosyal medya platformları için film yapımı ve dezenformasyonla mücadele gibi konular ele alınmıştır. TRT'nin yayıncılık tecrübesiyle katkı sunduğu program, Kamboçyalı medya profesyonellerinin dijital habercilik alanındaki teknik ve etik kapasitesini artırmayı amaçlamıştır. Bu eğitim, iki ülke arasındaki medya iş birliğini güçlendirmenin yanı sıra TİKA'nın ofisi olmayan ülkelerde gerçekleştirdiği projelerle kalkınma diplomasisine katkı sunan önemli bir adım olmuştur. Kamboçya makamlarınca başarılı bulunan eğitim devamı talep edilmiş olup planlama çalışmaları devam etmektedir.

III. BÖLÜM

2025 YILININ İKİNCİ ALTI AYINDA TAMAMLANACAK BAZI PROJELER

Orta Asya ve Kafkaslar Dairesi

Moğolistan / Bilge Tonyukuk Müzesinin Yapımı

Açık havada yerinde sergilenen Bilge Tonyukuk yazıtları ve çevresindeki Göktürk eserlerinin doğa şartlarına karşı koruma altına alınması, eserlerin çağdaş müzecilik anlayışına göre bulunduğu alanda in-situ sergilenebilmesi için müze kompleksi, lojman, teknik ve güvenlik binaları inşa edilmektedir.

Temeli 2022 yılının Kasım ayında atılan müzenin 2025 yılının ikinci yarısı tamamlanması öngörülmektedir.

Türkmenistan / «Mahtumkulu Divanı» Adlı Eserin Basımı

Türkmenistan Cumhurbaşkanlığı, Uluslararası Türk Kültürü Teşkilatı (TÜRKSÖY) ve Başkanlığımız işbirliği ile, doğumunun 300. yılı olması münasebetiyle “Mahtumkulu Firâkî”yi Anma Yılı”na ithafen Türkmence ve Türkçe dillerinde “Mahtumkulu Divanı” adlı eserin Başkanlığımızca basımı çalışmalarında son aşamalara gelmiştir.

18. yüzyılda yazdığı şiirlerinde kullandığı «Fıraki» mahlası sebebiyle «Mahtumkulu Fıraki» olarak bilinmektedir. Türkmen şairlerin önde gelenlerinden biri olarak kabul edilmektedir.

Tacikistan / Duşanbe Çortepa Mahallesi Sağlık Merkezi Yapım İşi

Yaklaşık 6 bin kişinin yaşadığı Çortepa Mahallesinde bulunan tek sağlık merkezi, şu anda fiziki şartları son derece yetersiz ve kötü durumda olan bir konteyner binasında hizmet vermektedir. Projeye, başkent Duşanbe'de yaklaşık 6000 kişiye ilk derece sağlık hizmeti verecek bir sağlık merkezi inşa edilmektedir.

Afganistan / Tahar Vilayeti Yengi Kale İlçesi Moğlan Lisesi Hizmet Binası Yapımı

Tahar Vilayeti Yengi Kale İlçesi Moğlan Köyü, Moğlan Lisesi hizmet binası inşaatı kapsamında, okul hizmet binasının tuğla işleri tamamlanmış olup çatı döşeme ve beton beton dökümü yapılmış olup dış ve iç cephe sıva işleri başlamıştır. 8 sınıf, 3 idari oda ile 2 adet kütüphane olmak üzere toplam 13 odadan oluşmaktadır. Yaklaşık 600 metre kare kapalı alana sahiptir. Bahse konu okulda 1500 öğrencinin vardiyalı halde 20 öğretmen ile eğitim görecektir.

Azerbaycan / Nahçıvan Özerk Cumhuriyeti Ordubad İlinde Halı Saha Kurulması

Başkanlığımızca Azerbaycan Cumhuriyeti'ne bağlı özerk bir bölge olan ve ülkemizin Azerbaycan ile yegâne kara sınırı bulunan Nahçıvan Özerk Cumhuriyeti'ne (NÖC) yönelik proje ve iş birliklerine özel önem verilmektedir.

Nahçıvan Özerk Cumhuriyeti'nde bulunan Ordubad ili bir şehir merkezi, üç kasaba ve kırk üç köyden oluşmaktadır. Nüfusu 50 bin 850 olan Ordubad özellikle turizm imkanları ile ön plana çıkmaktadır.

Ordubad ili Deste Belediyesi tarafından tahsis edilen arazide Başkanlığımızca 18x36 mt ebatlarında bir halı saha kurulumuna başlanmıştır.

Balkanlar ve Doğu Avrupa Dairesi

Bosna – Hersek Potoçari Soykırım Kurbanlarını Anma Müzesi Kurulumu/Teşhir Tanzim İşi

Srebrenitsa’da soykırım yapılan alanlardan biri olan eski akü fabrikasının yaklaşık 4.750 M2’lik bölümünün Müzeye dönüştürülmesi kapsamında enstalasyon, sergileme ve video hazırlama çalışmalarını içeren son etap olan teşhir tanzim süreci başlatılmıştır. Srebrenitsa Soykırımın 30.yılı dolayısıyla gerçekleştirilecek anma etkinlikleri öncesi tamamlanan müze ile Soykırımın tarihsel arka planı, 1992-95 yılları arasındaki yaşanan kuşatma, Soykırım esnasına ve sonrasında Srebrenitsa’da yaşananların tüm dünyaya anlatılması hedeflenmektedir.

Karadağ Çetinye Osmanlı Eski Sefaret Binası

Eski Karadağ Krallığı’nın başkenti olan Çetinye, günümüzde ülkenin onursal ve kültür başkenti olarak kabul ediliyor. Şehirde bulunan bugün Çetinye Üniversitesi Drama Fakültesi tarafından kullanılan Osmanlı Sefareti binası restore edilmektedir.

Selanik Atatürk Anı Evi Restorasyonu Ve Teşhir Tanzim Uygulaması Projesi

Gazi Mustafa Kemal Atatürk’ün 1881 yılında dünyaya geldiği ve bugün müze olarak kullanılan Selanik’teki evinde gerçekleştirilecek restorasyon ve teşhir tanzim çalışmalarıyla, Anı Evinin bir ‘‘Türk Evi’’ hüviyetine kavuşturulması hedeflenmektedir. Bu amaçla Anı Evi 1953’te haline göre teşrif edilecektir. Anı Evinin yeni hali Atatürk ve Ailesi Temalı Oda, Zübeyde Hanım’ın Odası, Etnografik Sergi, Evin Tarihçesi Temalı Alan ve Kütüphaneden oluşacaktır.

Arnavutluk - Elbasan Hünkar Camisi Çatı ve Müştemilatlarının Onarımı ile Çevre Düzenlemesi İşi

Hünkar Cami’nin son 30 yıldır restore edilmemesi nedeni ile son cemaat çatısında gözle görülebilen çeşitli noktalarında can güvenliğini tehdit eden hasarlar olması ve daha fazla zarar görmemesi için acil müdahale gerekmesi gerekliliği ile caminin çatı ve müştemilatlarının onarımı yapılacaktır. Ayrıca yapı genelinde çeşitli alanların, tuvalet ve abdesthanelerin ibadet edecek insanlar ve ziyaretçiler için hijyenik ve işlevsel koşullarının sağlanması amacıyla yenilenecektir.

Macaristan - Macar Turan Vakfı Ataları Anma Günü Etkinliğine Destek Projesi

Macar, Türk ve Hun geleneklerini korumak ve yaşatmak için kurulmuş olan Macar Turan Vakfı 2008 yılından bu yana her iki yılda bir Turan Kurultayını düzenlemektedir. Hun ve Türk kökenli kardeş ülkelerin, akraba toplulukların Bugaç'ta bir araya gelmesiyle gerçekleşen Dünya Turan Kurultayı düzenlendiği ilk yıldan itibaren Avrupa'nın en önemli gelenek yaşatıcı festivallerinden biri olarak gösterilmektedir. 2025 yılında düzenlenecek Turan Kurultayına Başkanlığımızca destek verilecektir.

Orta Doğu ve Afrika Dairesi

Cibuti / Balıkçı Teknesi Üretim Atölyesi Kurulumu Projesi

Proje, küçük balıkçı teknelerini başka ülkelerden temin eden Cibuti’de, küçük balıkçı tekneleri üretimi kapsamında bir atölye kurulmasına yöneliktir. Balıkçılıkla geçimini sağlayan yerel halkın ekonomik kapasitesini artırmak amacıyla kurulması planlanan atölye ile sürdürülebilir gelir kaynakları oluşturulması ve iş imkânlarının geliştirilmesine katkı sağlanması hedeflenmektedir. Geleneksel Balıkçılığı Geliştirme Derneği ile iş birliği içerisinde yapılması planlanan üretim ve istihdam odaklı, yerel potansiyeli optimum düzeyde açığa çıkarmayı hedefleyen söz konusu projeden 175 balıkçının faydalanması öngörülmektedir.

Etiyopya / Jimma Bölgesi Kahve Değer Zincirinin Güçlendirilmesi Projesi

Kahve üretimi Etiyopya’daki en önemli üretim alanlarının başında gelmekte olup ülke ihracat gelirinin yarısını oluşturmaktadır. Ancak, mevcut durumda kahve üretimine ilişkin kapasite, potansiyelin çok altında bulunmaktadır. Proje kapsamında, Etiyopya’da kahve üretiminin desteklenmesi amacıyla Jimma Üniversite ile işbirliği halinde Kata Muduga Çok Amaçlı Kooperatif Birliği kapasitesinin geliştirilmesine yönelik ıslak kahve işleme makinesi desteğinde bulunulması planlanmaktadır. Proje ile kahve kalitesinin artırılması; hasat ve işleme arasındaki sürenin kısaltılarak kahvenin kalitesinin ve tazeliğinin korunması amaçlanmaktadır.

Yemen/Aden Cumhuriyet EA Hastanesi Ortopedi Bölümü Ameliyathanesi Tıbbi Ekipman Desteği

Yemen’in geçici başkenti Aden’de bulunan ve 1956 yılında kurulmuş olan Cumhuriyet Eğitim ve Araştırma Hastanesi, birçok ile hizmet veren bölgesel bir referans hastane konumundadır. Söz konusu hastanede, 2017 yılında artan sağlık hizmeti talebine karşılık olarak ortopedi ve travmatoloji cerrahisine özel üç adet ameliyathane inşa edilmiş ancak gerekli tıbbi ekipman ve finansman yetersizliği sebebiyle bu birimler bugüne kadar tam kapasiteyle faaliyete geçirilememiştir. Proje, söz konusu ameliyathanelerin gerekli tıbbi cihazlarla donatılmasına yöneliktir. Proje ile cerrahi operasyonlarda yaşanan gecikmelerin önüne geçilmesi, ameliyat bekleme sürelerinin azaltılması, cerrahi başarı oranlarının artırılması, enfeksiyon risklerinin azaltılması ve aynı zamanda ortopedi alanında eğitim gören asistan doktorların daha nitelikli bir ortamda yetiştirilmeleri amaçlanmaktadır.

Kamerun / Dschang Üniversitesi Bitki Temelli Afrika Eczacılığı Laboratuvarı Kurulumu Projesi

Dünya Sağlık Örgütü verilerine göre, Sahra Altı Afrika nüfusunun yaklaşık %80'i sağlık ihtiyaçlarını karşılamak için geleneksel ve bitkisel tedavi yöntemlerine başvurmaktadır. Ancak, bu alanda yapılan araştırmaların büyük çoğunluğu yeterli laboratuvar altyapısından yoksun olduğu için bilimsel geçerlilik, ürün standardizasyonu ve güvenliğe ilişkin ciddi eksiklikler içermektedir. Kamerun'da bitki temelli farmasötik ürünlerin geliştirilmesine yönelik kurumsal altyapı ve teknik laboratuvar imkânları oldukça sınırlıdır. Dschang Üniversitesi bünyesinde kurulması planlanan Bitki Temelli Afrika Eczacılığı Laboratuvarı ile bu alandaki bilgi birikimini bilimsel araştırmalara dönüştürmek ve bölgesel sağlık sistemine katkıda bulunmak amaçlanmaktadır. Proje ile Afrika'nın doğal kaynaklarının sürdürülebilir yönetimi ve sağlık alanında yerli çözümlerin güçlendirilmesi hedeflenmektedir.

KKTC / Kadın Emeğiyle Kültürel Değerlerin Üretime Dönüştürülmesi Projesi

KKTC'de bulunan Girişimci Kadınlar Kooperatifi (GİKA-KOOP), ülkenin en aktif kooperatiflerinden biri olarak ön plana çıkmaktadır. Proje, kültürel mirasın ekonomiye kazandırılması, kadın istihdamı, küçük ölçekli üretimde sanayileşme amaçları ile Kıbrıs'a özgü geleneksel Lapta ve Lefkara işlerinin daha hızlı işlenebilmesi için bir atölye kurulmasına yöneliktir. Kurulacak atölyede ev tekstili ürünlerinin yansıra giyim eşyaları ile dekoratif tablo ve pano üretilmesi planlanmaktadır. Ürünlerin ada genelindeki GİKA-KOOP satış merkezleri ve anlaşmalı otellerde satılması öngörülmektedir. Proje kapsamında, Lapta ve Lefkara desenlerinin dijitalleştirilmesi ve bilgisayarlı nakış makinelerinde kalıcı bir desen arşivi oluşturulması ile üretimin hızı ve kapasitesinin maksimum düzeye ulaştırılması hedeflenmektedir.

Doğu ve Güney Asya Pasifik ve Latin Amerika Dairesi

Kolombiya/CEFE Medya Laboratuvarı'nın Kurulması

Chapinero Mutluluk Merkezi (CEFE) Chapinero Mahallesiindeki yeni inşa edilmiş kültür merkezidir. Proje bu merkezde dijital medya laboratuvarının kurulması işidir. Bu laboratuvarın amacı, görsel-işitsel içeriklerin üretilmesi ve dijital yayıncılık yapmaya imkan veren bir ortam yaratılması olacaktır.

Bu laboratuvar kullanımına açılacak, sanatçılar, içerik üreticileri, kültürel ekipler, girişimciler, üniversiteler ve liseler ve tarafından görsel ve işitsel medya prodüksiyonları gerçekleştirmek üzere kullanılacaktır.

Bangladeş'in Nehir Adalarında Afet Köyü Kurulumu Projesi

Bangladeş'in Gaibandha Bölgesi Fulchori kısmında iklim değişikliğine dayanıklı bir köy inşası planlanmaktadır. Proje, topraklarını ve geçim kaynaklarını kaybeden yerel toplulukların yaşam koşullarını iyileştirmeyi hedeflemektedir.

Filipinler/Bangsamoro Özerk Bölgesinde Kahve Yetiştiricilerinin Desteklenmesi

Filipinler Devleti tarafından "yüksek değerli ürün" kategorisinde değerlendirilen Arabica türü kahvenin üretiminde verimliliğinin artırılması amacıyla Bangsamoro Ticaret ve Sanayi Bakanlığı işbirliğinde hasat sonrası işlemlerde kullanılmak üzere One Magindanao Kahve Üreticileri Birliğine modern ekipman desteği verilmesi planlanmaktadır.

Kamboçya Kampong Cham'da Kaju Üretim İmkânlarının Geliştirilmesi Projesi

Kamboçya'nın Kampong Cham eyaletinde yer alan Speu Tarım Kooperatifi'ne yönelik planlanan proje kapsamında, bölgedeki kaju üretim kapasitesinin artırılması ve ürünlerin katma değerli hale getirilmesi amacıyla kaju buharlı pişirme makinesi, 8 bıçaklı A+ kalite kaju kırma makinesi, buhar jeneratörü (kazan) ve 20 kg/parti kapasiteli tuzla kavurma makinesi gibi ekipman desteği sağlanacaktır. Proje, bölgesel kalkınmayı desteklemeyi ve yerel üreticilerin sürdürülebilir gelir kaynaklarına erişimini arttırmayı amaçlamaktadır.

Meksika Güzel Sanatlar Sarayı Merkez Kubbesi ve Doğu Yarı Kubbesi Restorasyonu/Tadilatı Projesi

Meksiko Şehri'nin şehrin tarihi merkezinde yer alan Güzel Sanatlar Sarayı (Palacio de Bellas Artes), Ulusal Güzel Sanatlar ve Edebiyat Enstitüsü (INBAL), Ulusal Tiyatro Kurumu, Ulusal Senfoni Orkestrası, Ulusal Opera Kurumu, Meksika Folklorik Balesi ve Güzel Sanatlar Odası Orkestrası gibi Meksika'nın kültür sanat kurumlarına ev sahipliği yapan anıtsal bir yapı olup 1987'den beri UNESCO tarafından Dünya Mirası olarak kabul edilmektedir.

Meksika PKO tarafından Ulusal Güzel Sanatlar ve Edebiyat Enstitüsü yetkilileri ile yapılan görüşmeler neticesinde Meksika Güzel Sanatlar Sarayı Merkez Kubbesi ve Doğu Yarı Kubbesi Restorasyonu/Tadilatı Projesi'nin Başkanlığımızca gerçekleştirilmesi planlanmaktadır.

Pakistan/Pencap Üniversitesi Mühendislik Fakültesinde İnsan Odaklı Yapay Zeka Laboratuvarı Kurulması

Pakistan'ın 2025-2029 Ulusal Dönüşüm Planı kapsamındaki 5 ana başlıktan biri olan ve dijital dönüşümü hedef alan E-Pakistan hedefi ile uyumlu olarak planlanan proje kapsamında; "Pencap Üniversitesi bünyesinde İnsan Odaklı Yapay Zekâ (HIAI) Araştırma Laboratuvarı kurulması" planlanmaktadır.

Pakistan'daki en prestijli üniversitelerden birinde nitelikli eğitime katkı sağlayacak olan bu laboratuvar, yapay zekâ araştırmalarını teoriden uygulamaya taşıyarak sağlık, tarım ve güvenlik gibi alanlarda yenilikçi çözümler geliştirmeyi amaçlamaktadır.

Proje, yüksek performanslı donanımların temini, mevcut alanın yenilenmesi ve ileri düzey yazılım altyapısının kurulumu gibi faaliyetleri içermektedir. HIAI laboratuvarı, üniversite-sanayi iş birliğini teşvik ederken öğrencilere uygulamalı eğitim ve araştırma olanakları sunacak; böylece Pakistan'ın dijital dönüşüm hedeflerine katkı sağlayacaktır.

Dış İlişkiler ve Ortaklıklar Dairesi

Kazakistan/CICA Sanat Koleksiyonu Girişimi

Ülkemizin de içinde olduğu 28 üyesi bulunan Asya'da İşbirliği ve Güven Artırıcı Önlemler Konferansı (CICA) 2025 yılı Temmuz ayında Astana'da açılacak yeni binasında, kalıcı olarak sergilenmek üye ülkelerin kültür ve sanatlarını yansıtan bir sanat eseri hibe etmelerini talep etmiştir. CICA bu sanat girişimi ile üye ülkelerin kültürel etkileşimini artırmayı ve kültürel çeşitliliğe yönelik farkındalık oluşturmayı hedeflemektedir. Bu kapsamda Başkanlığımızca Türk kültür ve sanatını temsil eden İstanbul figürlü bir çini panonun CICA merkez binasında sergilenmek üzere hibe edilmiştir.

CEZERİ FEST 2025

Cezeri Lab ve/veya Cezeri Studio kurulumu gerçekleştirilen ülkelerde laboratuvarların verimli bir şekilde kullanımını ve projenin sürdürülebilirliğini sağlayabilmek adına da her yıl CezeriFest adı altında belirli tematik başlıklara sahip bir teknoloji yarışması düzenlenmesi planlanmaktadır. Bu çerçevede İkinci Cezeri Fest Etkinliğinin 2025yılı ikinci yarıyı içerisinde Türkiye'de düzenlenmesi planlanmaktadır.

Somali Enformasyon Kültür ve Turizm Bakanlığı Radyo Arşivleri Dijitalleştirilmesi

Somali Enformasyon Kültür ve Turizm Bakanlığı işbirliğinde Başkanlığımızca Somali Radyo Arşivleri Dijitalleştirilmesi amacıyla ihtiyaç duyulan ekipmanların temin edilmesi planlanmaktadır.

Kolombiya Nuqui Sağlık Organizasyonu

Pasifik kıyısındaki Nuqui adlı belediye ve çevre yerleşim yerlerinin bölgesel kalkınması için Kolombiya Dışişleri Bakanlığı tarafından başlatılan "Mision Nuqui" adlı programa destek verilmesi amacıyla gönüllü Türk sağlık personelinin katılımıyla sağlık organizasyonu gerçekleştirilmesi planlanmaktadır.

DEHUKAM Uluslararası Deniz Hukuku Yaz Kampı

2025 yılı Ağustos ayında çeşitli ülkelerden deniz hukuku alanında görev yapan uzman ve akademisyenlerin katılımıyla "Uluslararası Deniz Hukuku Yaz Akademisi" adı altında bir kapasite geliştirme programının düzenlenecektir. Deniz hukuku alanında uluslararası mahkemelerde görevli hâkimler, akademisyenler ve uygulayıcıların bir araya geleceği

etkinlikte tersane ziyaretleri, balıkçı barınağı faaliyetlerine ilişkin saha çalışmaları, kurumsal kapasitenin geliştirilmesine yönelik çalışmalar ve görüşmelerin yapılması planlanmaktadır.

IV. BÖLÜM

2025 YILI BÜTÇE GELİRLERİ

2025 yılı için Başkanlığımıza toplam **3.261.899.000 TL** ödenek tahsis edilmiştir. Yılın ilk altı ayı itibarıyla, aşağıdaki gelir kalemlerinden toplam **1.324.705.909 TL** tutarında kaynak aktarımı gerçekleştirilmiştir:

- **03 kodlu Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri:** 1.421.961 TL
- **04 kodlu Alınan Bağış ve Yardımlar ile Özel Gelirler:** 1.302.656.205 TL
- **05 kodlu Diğer Gelirler:** 20.627.743 TL

Aynı dönemde, avanslar dâhil olmak üzere **1.164.355.218 TL**'lik harcama gerçekleştirilmiştir. 2025 yılının ikinci altı ayına ilişkin **gider gerçekleşme tahminimiz 4.290.394.731 TL**, bu döneme ilişkin **bütçe geliri tahminimiz ise 3.313.189.000 TL** olarak öngörülmektedir. Bu kapsamda, **1.028.495.731 TL**'lik ödeneği aşan kısmın, **yedek ödenekler ve benzeri bütçe imkânları** kullanılarak finanse edilmesi planlanmaktadır.

Sonuç olarak, **2025 yılı bütçe gelir ve giderlerinin denge içerisinde kapatılması** hedeflenmektedir.

V. BÖLÜM

SONUÇ

Sonuç itibariyle Başkanlığımız tarafından 2025 yılının ilk altı ayında dünyanın pek çok coğrafyasında çeşitli sektörlerde çok farklı proje ve faaliyetler hayata geçirilmiş ve bu kapsamda tahsis edilen ödeneğin %35,70'i harcanmıştır.

2024 yılında kamu kaynaklarının etkin ve verimli kullanımı amacıyla kapsamlı bir tasarruf programı ilan edilmiş olup, Başkanlığımız da bu çerçevede tüm proje ve faaliyetlerini titizlikle gözden geçirerek söz konusu programa azami düzeyde riayet etmek suretiyle çalışmalarını sürdürmektedir.

2025 yılının ikinci yarısında ise, Başkanlığımızın yurt içi ve yurt dışındaki proje ve faaliyetleri, Program Koordinasyon Ofislerimiz aracılığıyla aynı dikkat ve özenle yürütülmeye devam edecektir. Bu doğrultuda, Başkanlığımıza tahsis edilen yıllık ödeneğin tamamının etkin biçimde kullanılması hedeflenmektedir.

Bununla birlikte, döviz kuru hareketlerinin bütçe üzerindeki etkileri, yılın ikinci yarısında acil ve öngörülemeyen yeni proje ihtiyaçlarının ortaya çıkması gibi çeşitli sebeplerle; mevcut ödeneğin üzerinde harcama yapılması ihtimali de söz konusu olabilecektir.

BÜTÇE GİDERLERİNİN GELİŞİMİ

Bütçe Yılı	2025		2024		2023		2022		2021		2020		2019		2018		2017		2016		2015		2014		2013		2012		2011		2010		2009		2008		2007		2006		2005		2004		2003		2002		2001		2000		1999		1998		1997		1996		1995		1994		1993		1992		1991		1990		1989		1988		1987		1986		1985		1984		1983		1982		1981		1980		1979		1978		1977		1976		1975		1974		1973		1972		1971		1970		1969		1968		1967		1966		1965		1964		1963		1962		1961		1960		1959		1958		1957		1956		1955		1954		1953		1952		1951		1950		1949		1948		1947		1946		1945		1944		1943		1942		1941		1940		1939		1938		1937		1936		1935		1934		1933		1932		1931		1930		1929		1928		1927		1926		1925		1924		1923		1922		1921		1920		1919		1918		1917		1916		1915		1914		1913		1912		1911		1910		1909		1908		1907		1906		1905		1904		1903		1902		1901		1900		1899		1898		1897		1896		1895		1894		1893		1892		1891		1890		1889		1888		1887		1886		1885		1884		1883		1882		1881		1880		1879		1878		1877		1876		1875		1874		1873		1872		1871		1870		1869		1868		1867		1866		1865		1864		1863		1862		1861		1860		1859		1858		1857		1856		1855		1854		1853		1852		1851		1850		1849		1848		1847		1846		1845		1844		1843		1842		1841		1840		1839		1838		1837		1836		1835		1834		1833		1832		1831		1830		1829		1828		1827		1826		1825		1824		1823		1822		1821		1820		1819		1818		1817		1816		1815		1814		1813		1812		1811		1810		1809		1808		1807		1806		1805		1804		1803		1802		1801		1800		1799		1798		1797		1796		1795		1794		1793		1792		1791		1790		1789		1788		1787		1786		1785		1784		1783		1782		1781		1780		1779		1778		1777		1776		1775		1774		1773		1772		1771		1770		1769		1768		1767		1766		1765		1764		1763		1762		1761		1760		1759		1758		1757		1756		1755		1754		1753		1752		1751		1750		1749		1748		1747		1746		1745		1744		1743		1742		1741		1740		1739		1738		1737		1736		1735		1734		1733		1732		1731		1730		1729		1728		1727		1726		1725		1724		1723		1722		1721		1720		1719		1718		1717		1716		1715		1714		1713		1712		1711		1710		1709		1708		1707		1706		1705		1704		1703		1702		1701		1700		1699		1698		1697		1696		1695		1694		1693		1692		1691		1690		1689		1688		1687		1686		1685		1684		1683		1682		1681		1680		1679		1678		1677		1676		1675		1674		1673		1672		1671		1670		1669		1668		1667		1666		1665		1664		1663		1662		1661		1660		1659		1658		1657		1656		1655		1654		1653		1652		1651		1650		1649		1648		1647		1646		1645		1644		1643		1642		1641		1640		1639		1638		1637		1636		1635		1634		1633		1632		1631		1630		1629		1628		1627		1626		1625		1624		1623		1622		1621		1620		1619		1618		1617		1616		1615		1614		1613		1612		1611		1610		1609		1608		1607		1606		1605		1604		1603		1602		1601		1600		1599		1598		1597		1596		1595		1594		1593		1592		1591		1590		1589		1588		1587		1586		1585		1584		1583		1582		1581		1580		1579		1578		1577		1576		1575		1574		1573		1572		1571		1570		1569		1568		1567		1566		1565		1564		1563		1562		1561		1560		1559		1558		1557		1556		1555		1554		1553		1552		1551		1550		1549		1548		1547		1546		1545		1544		1543		1542		1541		1540		1539		1538		1537		1536		1535		1534		1533		1532		1531		1530		1529		1528		1527		1526		1525		1524		1523		1522		1521		1520		1519		1518		1517		1516		1515		1514		1513		1512		1511		1510		1509		1508		1507		1506		1505		1504		1503		1502		1501		1500		1499		1498		1497		1496		1495		1494		1493		1492		1491		1490		1489		1488		1487		1486		1485		1484		1483		1482		1481		1480		1479		1478		1477		1476		1475		1474		1473		1472		1471		1470		1469		1468		1467		1466		1465		1464		1463		1462		1461		1460		1459		1458		1457		1456		1455		1454		1453		1452		1451		1450		1449		1448		1447		1446		1445		1444		1443		1442		1441		1440		1439		1438		1437		1436		1435		1434		1433		1432		1431		1430		1429		1428		1427		1426		1425		1424		1423		1422		1421		1420		1419		1418		1417		1416		1415		1414		1413		1412		1411		1410		1409		1408		1407		1406		1405		1404		1403		1402		1401		1400		1399		1398		1397		1396		1395		1394		1393		1392		1391		1390		1389		1388		1387		1386		1385		1384		1383		1382		1381		1380		1379		1378		1377		1376		1375		1374		1373		1372		1371		1370		1369		1368		1367		1366		1365		1364		1363		1362		1361		1360		1359		1358		1357		1356		1355		1354		1353		1352		1351		1350		1349		1348		1347		1346		1345		1344		1343		1342		1341		1340		1339		1338		1337		1336		1335		1334		1333		1332		1331		1330		1329		1328		1327		1326		1325		1324		1323		1322		1321		1320		1319		1318		1317		1316		1315		1314		1313		1312		1311		1310		1309		1308		1307		1306		1305		1304		1303		1302		1301		1300		1299		1298		1297		1296		1295		1294		1293		1292		1291		1290		1289		1288		1287		1286		1285		1284		1283		1282		1281		1280		1279		1278		1277		1276		1275		1274		1273		1272		1271		1270		1269		1268		1267		1266		1265		1264		1263		1262		1261		1260		1259		1258		1257		1256		1255		1254		1253		1252		1251		1250		1249		1248		1247		1246		1245		1244		1243		1242		1241		1240		1239		1238		1237		1236		1235		1234		1233		1232		1231		1230		1229		1228		1227		1226		1225		1224		1223		1222		1221		1220		1219		1218		1217		1216		1215		1214		1213		1212		1211		1210		1209		1208		1207		1206		1205		1204		1203		1202		1201		1200		1199		1198		1197		1196		1195		1194		1193		1192		1191		1190		1189		1188		1187		1186		1185		1184		1183		1182		1181		1180		1179		1178		1177		1176		1175		1174		1173		1172		1171		1170		1169		1168		1167		1166		1165		1164		1163		1162		1161		1160		1159		1158		1157		1156		1155		1154		1153		1152		1151		1150		1149		1148		1147		1146		1145		1144		1143		1142		1141		1140		1139		1138		1137		1136		1135		1134		1133		1132		1131		1130		1129		1128		1127		1126		1125		1124		1123		1122		1121		1120		1119		1118		1117		1116		1115		1114		1113		1112		1111		1110		1109		1108		1107		1106		1105		1104		1103		1102		1101		1100		1099		1098		1097		1096		1095		1094		1093		1092		1091		1090		1089		1088		1087		1086		1085		1084		1083		1082	
------------	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--	------	--

**FROM
THE HEART OF**
TURKISH
PEOPLE